Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Ons kenmerk
WJZ / 108491190

Bijlage(n)
1

Datum 15 oktober 2026
Betreft Verlenging subsidiemodule Hoogwaardige mestverwerking

Geachte Voorzitter,

In de Comptabiliteitswet 2016 is bepaald dat subsidieregelingen een vervaltermijn van maximaal vijf jaar bevatten. De vervaldatum van de subsidiemodule Hoogwaardige mestverwerking (HMV) van de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies is 1 januari 2027. Om hieronder vermelde redenen ben ik voornemens de vervaldatum van de subsidiemodule HMV te verlengen tot 1 januari 2032.

In overeenstemming met artikel 4.10, zevende lid, van de Comptabiliteitswet 2016 leg ik de regeling die strekt tot wijziging van genoemde vervaldatum, bij deze aan u voor. Ik zal deze regeling niet eerder vaststellen dan 30 dagen na verzending van deze brief. Gelet op de memorie van toelichting bij artikel 4.10 van de Comptabiliteitswet 2016 kan een minister of staatssecretaris de Tweede Kamer der Staten-Generaal laten weten dat uitstel van het vaststellen van de regeling niet in het belang van de Staat is en de Tweede Kamer verzoeken binnen 30 dagen, inclusief de recesdagen, uitsluitsel te geven over haar standpunten. Graag doe ik een beroep op deze mogelijkheid om de recesdagen te doen gelden binnen de 30 dagen van de voorhangprocedure; daarnaast stel ik het zeer op prijs als uw Kamer zo spoedig mogelijk uitsluitsel geeft over haar standpunten omtrent de verlenging van de subsidiemodule HMV.

Subsidiemodule HMV

Per 12 juni 2026 is een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm)[1] in werking getreden naar aanleiding van de Europese toelating van het gebruik van Renure-mest aanpassing van bijlage III van de Nitraatrichtlijn.[2] Die Urm-wijziging maakt het onder voorwaarden mogelijk om enkele Renure-meststoffen tot maximaal 80 kg stikstof per hectare per jaar aan te wenden bovenop de in de Meststoffenwet opgenomen stikstofgebruiksnorm van 170 kg stikstof per hectare per jaar voor dierlijke mest (binnen de totaal stikstofgebruiksnorm). Hierdoor liggen er kansen om meer hoogwaardige benutting van nutriënten uit dierlijke mest mogelijk te maken en broeikasgas- en ammoniakemissies te reduceren. Renure helpt daarmee het mestoverschot in Nederland terug te dringen, draagt bij aan stabilisering van mestprijzen en zorgt voor minder afhankelijkheid van kunstmest. Om bovenstaande redenen is, zoals ook aangekondigd in de Kamerbrief van 6 juli 2026,[3] voorzien dat de looptijd van de subsidiemodule HMV wordt verlengd en de reikwijdte wordt uitgebreid naar kleinschalige mestverwerkingsinstallaties voor Renure-meststoffen. De hoogwaardige verwerking van dierlijke mest en productie van Renure-meststoffen is ook onderdeel van het maatregelenpakket "Weer ruimte voor boer, natuur en bouw".[4] Het pakket bestaat onder andere uit een aanpak voor stikstofreductie, natuurherstel en vergunningverlening. Hierin is aangekondigd dat de komende jaren het kabinet de productie van groen gas via mestvergisting in combinatie met de opschaling van Renure stimuleert.

Op grond van de subsidiemodule HMV wordt op aanvraag subsidie verstrekt voor de nieuwbouw of herinrichting van bestaande mestverwerkingsinstallaties voor grootschalige Renure-installaties met meer dan 24.000 ton ingaande dierlijke mest. Voortzetting van de huidige subsidiemodule HMV is gewenst, omdat hoogwaardige mestverwerking bijdraagt aan het reduceren van ammoniak- en broeikasgasemissies, het vervangen van fossiele kunstmest en het verminderen van het mestoverschot dat met het wegvallen van de derogatie per 1 januari 2026 sterk is toegenomen. Om ook de komende jaren de opschaling van Renure te stimuleren is naast verlenging ook uitbreiding van de subsidiemodule HMV naar kleinschalige mestverwerkingsinstallaties voor Renure-meststoffen bij landbouwers en mestverwerkers met capaciteit minder dan 24.000 ton ingaande dierlijke mest gewenst. Daarnaast wordt onderzocht of mobiele installaties binnen de regeling kunnen worden opgenomen. Daarom ben ik voornemens de subsidiemodule HMV met een periode van vijf jaar te verlengen tot 1 januari 2032. Ik ben voornemens om de uitbreiding van de subsidiemodule HMV in de loop van 2027 door te voeren.

De subsidiemodule HMV heeft volgens het onderzoek "Beoordeling van de effecten van financiële en fiscale rijksmiddelen op biodiversiteit" mogelijk een negatieve invloed op de biodiversiteit, omdat het bestaande intensieve landbouwsysteem in

[1] Staatscourant 2022, 31874.

[2] Richtlijn (EU) 2026/288 VAN DE COMMISSIE van 9 februari 2026 tot wijziging van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad wat het gebruik van bepaalde bemestingsmaterialen uit dierlijke mest betreft (Pb EU 2026, L 288).

[3] Kamerstuk 33037, nr. 643.

[4] Kamerstuk 36800-XIV, nr. 87.

stand blijft, zij het in een verduurzaamde vorm. Dit onderzoek is eerder als bijlage bij de brief van 21 mei jl. aangeboden.[5] De onderzoekers stellen dat hoogwaardige mestverwerking ervoor zorgt dat mestproductie blijft bestaan en dat piekbelasters hun activiteiten kunnen voortzetten met efficiëntere technieken. Mestproductie wordt echter gereguleerd via mestproductieplafonds en het stelsel van productierechten (fosfaatrechten en dierrechten), los van het gebruik van Renure, waarbij de Europese Commissie als Renure-voorwaarde stelt dat het aantal dieren en de mestproductie niet mogen toenemen. De uitbreiding van de HMV heeft geen invloed op de mestproductie, omdat die uitbreiding niet leidt tot extra ruimte binnen de mestproductieplafonds en dierrechten.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

[5] Kamerstuk 26407 nr. 166.